

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 269/2021
22.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Рајић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ужицу, ради накнаде штете због неоснованог лишења слободе, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 197/20 од 08.10.2020. године, у седници одржаној 22.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 197/20 од 08.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријеполу П 535/2018 од 29.11.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења и лажног оптуживања исплати 300.000,00 динара са каматом обрачунатом на овај износ по Закону о затезној камати почев од 29.11.2019. године, као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, од већег тражења тужиоца да му тужена на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе и лажног оптуживања плати још износ од 400.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате одбијен је захтев, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 104.500,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Гж 197/20 од 08.10.2020. године, ставом првим изреке потврђена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу накнади претпрљену нематеријалну штету због неоснованог лишења слободе за износ од 10.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 29.11.2019. године до исплате, а жалба тужене у овом делу одбијена је, као неоснована, док је у преосталом делу става првог изреке првостепена пресуда преиначена и одбијен, као неоснован, тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе и лажног оптуживања плати још 290.000,00 динара са законском затезном каматом од 29.11.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена

је првостепена пресуда у ставу трећем изреке и обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 80.300,00 динара, док је захтев тужиоца одбијен, као неоснован за 24.200,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка по жалби плати 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је прво испитао дозвољеност ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП и утврдио да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), с обзиром да се у овом случају не ради о спору мале вредности, јер је вредност предмета спора 700.000,00 динара.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, против тужиоца је вођен кривични поступак због постојања основане сумње да је извршио кривично дело примања мита, које је извршио као радник МУП-а, а који поступак је правноснажно окончан пресудом Вишег суда у Ужицу К 2/11 од 02.06.2016. године којом је тужилац ослобођен од оптужбе. Поводом вођења тог поступка, према тужиоцу је одређено полицијско задржавање 21.12.2009. године у 14,00 часова које је трајало до 22.12.2009. године до 12,45 минута, за које време је био смештен у притворској јединици у Окружном затвору, где је било њих 12 на свега четири кревета, да би касније унели још два душека, због чега је тужилац спавао на патосу. Са тужиоцем су били тешки преступници, оптужени за најтежа кривична дела. У соби где је тужилац био смештен налазио се тв и током дана су све тв станице објавиле вест о хапшењу великог проја полицијских службеника, а међу њима се налазило и име тужиоца. Када су остали притвореници схватили да су међу њима и полицајци почеле су прозивке, због чега се тужилац бринуо целу ноћ о својој безбедности. Након што је пуштен на слободу тужилац се осећао лоше, није знао да својој тада малолетној ћерци објасни шта му се дешава, а осам месеци није излазио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом члана 584. став 1. тачка 1. Законика о кривичном поступку и члана 200. Закона о облигационим односима утврдио да тужиоцу према свим околностима случаја припада новчана накнада за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободу у висини од 300.000,00 динара, са којих разлога је обавезао тужену да тужиоцу плати наведени износ са каматом, а одбио, као неоснован захтев тужиоца за исплату износа од још 400.000,00 динара са каматом.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене оценио да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право у погледу основа одговорности тужене, али да је приликом одлучивања о висини

новчане накнаде погрешно применио материјално право из члана 200. став 2. Закона о облигационим односима, сматрајући да је првостепени суд превисоко одмерио тражену новчану накнаду, јер није у довољној мери оценио околности овог случаја и све последице које је неосновано лишење слободе у утврђеном трајању оставило на тужиоца, па је с обиром на то да је сматрао да је висина правичне новчане накнаде која припада тужиоцу износ од 10.000,00 динара, потврдио првостепену пресуду у делу у ком је обавезана тужена да тужиоцу исплати наведени износ са каматом, а преиначио у преосталом делу и одбио, као неоснован захтев тужиоца за исплату износа од још 290.000,00 динара, са каматом.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Висина накнаде нематеријалне штете, на коју тужилац има право на основу члана 560. став 1. тачка 2. Законика о кривичном поступку, важећег у време када је против њега покренут кривични поступак и члана 584. став 1. тачка 2. сада важећег Законика о кривичном поступку утврђена је у складу са критеријумима који су прописани чланом 200. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, а имајући у виду природу и тежину кривичног дела које је тужиоцу стављено на терет, дужину периода у коме је тужилац био неосновано лишен слободе (од 21.12.2009. године у 14,00 часова до 22.112.2009. године до 12,45 минута), душевне патње које је тужилац трпео због тога и породично стање тужиоца.

Наиме, члан 200. став 2. Закона о облигационим односима обавезује суд да приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете води рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Када се има у виду утврђено чињенично стање и критеријуми за одређивање висине правичне новчане накнаде за тражени вид нематеријалне штете правилна је оцена другостепеног суда да је преко износа од 10.000,00 динара захтев тужиоца неоснован, јер је превисоко постављен, са којих разлога је побијана пресуда у одбијајућем делу преко тог износа, а за износ од још 290.000,00 динара правилна и законита.

Наводима ревизије не доводи се у сумњу правилна примена материјалног права из члана 200. Закона о облигационим односима, а другостепени суд је дао довољне и јасне разлоге које прихвата и ревизијски суд, са којих разлога је ревизија оцењена као неоснована.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић